

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ: ФАКТИ, СУДЖЕННЯ, ПОШУКИ

**Міжвідомчий збірник наукових праць
Засновано 1991 р.**

Випуск 23

Київ — 2015

Проблеми історії України: Факти, судження, пошуки: Міжвідомчий збірник наукових праць. — Вип. 23 / Відп. ред. С.В. Кульчицький. — К.: Інститут історії України НАН України, 2015. — 349 с.

В збірнику висвітлюються маловідомі сторінки історії України ХХ ст. Розрахований на фахових істориків, викладачів та студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів, суспільствознавців, шанувальників історії України.

Автори висловлюють особисту думку, яка не завжди збігається з поглядами членів редколегії, і несуть персональну відповідальність за достовірність наведених фактів та відомостей.

Редколегія:

Я. Верменич, доктор історичних наук, професор,
В. Даниленко, чл.-кор. НАН України, доктор історичних наук, професор,
Т. Євсєєва, заступник відповідального редактора, кандидат історичних наук,
Г. Єфіменко, кандидат історичних наук,
С. Кульчицький, відповідальний редактор, доктор історичних наук, професор,
В. Марочко, доктор історичних наук, професор,
А. Морозов, доктор історичних наук, професор,
О. Удод, доктор історичних наук, професор,
Л. Якубова, доктор історичних наук.

*Затверджено до друку Вченою радою Інституту історії України НАН України.
Протокол № 4 від 28 квітня 2015 р.*

У разі передруку матеріалів узгодження з Інститутом історії України НАН України обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію державного засобу масової інформації —
серія КВ № 16213-4685 р. 21.12.2009.

З М І С Т

Головко В. Революція достоїнства и сепаратистский кризис: последствия для крупного донецкого капитала	5
Кульчицький С. Закономірності формування української політичної нації	22
Любавський Р. Умови життя іноземних працівників Харківського тракторного заводу в 1930-ті р.	69
Марочко В. Сталінська теорія і практика «наступу на куркуля»	78
Юркова О. Як методологічно «розроблювали» «грушев'янця» Сергія Шамрая (з історії «дискусій» на «історичному фронті України» 1931–1932 рр.)	104
Подкур Р. Ліквідація органами держбезпеки УСРР опозиційних громадсько- політичних організацій у 1920-х рр.	116
Євсєєва Т. Парадокси етноконфесійності: конвергенція і дивергенція російського православ'я та комунізму на зламі епох	138
Киридон А. Більшовицький хронотоп (1920–1930-і рр.): модифікація соціальних кодів	154
Якубова Л. Органи етнополітичного регулювання в УСРР на початковому етапі радянського будівництва	169
Гаухман М. Ментальний світ першого покоління радянських євреїв в 1920-х рр. (на прикладі одного вірша Лейба Квітка)	193
Бацак Н. Греки Надазов'я: стратегії виживання в умовах розбудови тоталітарного суспільства (друга половина 1920-х років)	204
Примаченко Я. Українська літературна дискусія 1920-х рр.: від питання професійних стандартів до проблеми національної ідентичності	228
Рябченко О. Новомова і культура мовлення студентів радянської України 1920-х років	248

Бикова Т.

Проблема статусу Криму у боротьбі місцевих політичних сил
під час проголошення Кримської АСРР..... 260

Водотика С.

Особливості голоду 1921–1923 років на Херсонщині 291

Єфіменко Г.

Документи і матеріали з історії відносин між УСРР та РСФРР
у 1917–1923 рр.: джерелознавчий аналіз..... 307

Зенич І.

Підготовка виборів до Всеросійських Установчих зборів в 1917 р.
в Подільській губернії..... 338

In memoriam 346